

BISERICA ȘI ȘCOALA

Revistă bisericească, școlară, literară și economică.

Apare odată în săptămână: Duminica :: Redacția și Ad-ția: Arad str. Eminescu 18 :: Telefon 266

ANUL XLIX. — NRUL 32

ABONAMENTUL:
Pe un an 40 Lei :: Pe jumătate de an 20 Lei.

ARAD, 9 AUGUST 1925.

2448/1925.

Preoțimea și presa bisericească.

— Apelul P. S. Sale Episcopului nostru Grigorie,
către preoțimea diecezei noastre. —

Prea Cucernice Părinte!

Timpurile de azi reclamă o cât mai strânsă grupare a rândurilor preoțimii. Înființarea patriarhatului și legea de unificare a bisericii impun preoțimii să se manifesteze tot mai stăruitor, iar plăgile sociale cari bântue la temelia neamului nostru cer imperioasa înlăturare a indiferentismului pe toate terenurile.

Prejudecățile timpului față de preoțime sunt mari, dar ușor de înlăturat. Aceste și alte considerații ne fac să ne îndreptăm privirea spre un factor puternic care în viitor să fie reoglundirea unor stări mai bune: *presa bisericească*. Tot mai mult și mai mult se accentuează necesitatea acestei prese și se depun stăruințe pentru înființarea unui mare ziar al preoțimii. În acelaș timp însă toate eparhiile bisericii noastre își înființează organe eparhiale de publicitate. Astfel de foi oficiale s'au înființat în timpul din urmă în mitropolia Bucureștilor („Apostolul“), episcopia Constanței („Tomisul“), episcopia Romanului („Cronica Romanului“), Mitropolia Moldovei (cu acelaș nume), episcopia Hușilor („Buletinul E. H.“) etc.

Față de acestea și unele eparhii surori ardelenе și-au creiat organe de publicitate odată cu înființarea eparhiilor: eparhia Clujului cu revista „Renașterea“ și a Orăzii-Mari cu revista „Legea Românească“. Eparhia Aradului deja de 48 de ani are organul său de publicitate: „Biserica și Școala“, iar mai înainte a avut revista „Lumina“. Actualul organ de publicitate e menit a fi și în viitor o școală a cunoașterii de Dumnezeu și a vieții spirituale-naționale. În scopul acesta este firesc să căutăm organizarea muncii, sistematizarea ei, dovedind și preoțimea mai mult spirit de asociare și de întărire a conștiinții preoțești. Nu numai atât. În spiritul public trebuie să se im-

prime convingerea că în biserică se lucrează, că preoțimea este conștientă de cerințele ardente ale vremii.

În consecință gruparea preoțimii în jurul organului „*Biserica și Școala*“ este cerute de nevoile imperioase ale bisericii noastre. Nu putem rămâne deci indiferenți. Precum nenumăratele bogății naturale își găsesc cercetătorii și chivernisitorii lor, astfel și bogățiile sufletești trebuie chivernisite spre binele tuturor. Avem doar atâți preoți versați pe terenul scrisului bisericesc. Ideile și gândurile cari frământă sufletul lor trebuie să fie accesibile tuturor. Medicul nu ține știința pentru sine, nici farmacistul nu închide medicamentele în sertare și nici chimistul nu ascunde rezultatul laboratorului său. Cu atât mai vârtos se cuvine preoților a împărtăși altor preoți cunoștințele lor! Citim la Iisus Sirah (C. 41. v. 17.) „Că înțelepciunea ascunsă și comoara neștiută, ce folos este de amândouă?“ Evanghelistul Matei (5. v. 15.), zice că nu se pune lumina sub obroc.

Să ne grupăm dar în jurul organului „*Biserica și Școala*“ și în genere să ne strângem rândurile, să ne adunăm la muncă comună spre binele bisericii, animați de gândul curat de a face să licărească și în alte suflete preoțești razele cari ni-au luminat pe noi știind că acea lumină se va răsfrânge și asupra popoului.

Ar fi de dorit să ne îndreptăm privirile asupra cauzelor regresului pe teren religios-moral și a mijloacelor de îndreptare; de interes este să combatem anumite plăgi sociale: alcoolismul, concubinagiul etc; să împărtășim experiențele pastorale făcute cu rezultat bun, să informăm preoțimea asupra stării religioase-morale din alte eparhii, asupra atitudinii presei profane sub raport bisericesc; să arătăm cauzele lătirii sectelor și mijloacele bune de combatere cari au fost puse în aplicare; să deschidem o rubrică specială și permanentă pentru publicarea la timp a predicilor model, cel puțin cu o săptămână înainte de Duminica sau sârbătoarea respectivă. Incontestabil folos ar aduce meditațiile menite

ROM
Biblioteca

întări și desvolta conștiința preotească. Căci numai o conștiință preotească luminată va fi capabilă să combată relele sociale și morale. Numai o tagmă disciplinată prin muncă ordonată va înlătura furturile, hoțiile, lăcomia, luxul, desfrâul și perversitatea cugetării necreștine a veacului acestuia.

În chipul acesta trebuie să servim interesul eparhiei noastre prin presa bisericească. De sine înțeles vom continua să sprijinim și programul de care s'a condus organul nostru eparhial și până acum. Vom avea să publicăm tratate de știință bisericească, informații etc. etc. Socotim că în chipul acesta am contribuit efectiv ca să nu avem apariția unor orfani fără părinți. Vă invit deci la muncă nepregătită, rugându-Vă să binevoiți a trimite la redacția revistei noastre studii și articole scurte bine pregătite. Răsplata? Să nu uităm că lumea pune cunună de lauri abia asupra comandantului, dar Dumnezeu încununează toată munca prin care se laudă numele cel Sfânt al Lui.

Cu binecuvântare arhierescă.

Arad, 18 Iulie 1925.

Dr. Grigorie Gh. Comșa,
Episcopul Aradului.

No. 1379 Pres. 1925.

Circulară

cătră toți P. O. Părinți protopopi și preoți din eparhia Aradului.

Incredințându-Ni-se purtarea de grije sufletească pentru credincioși din eparhia Aradului, și ținând seamă de inițiativele arătate în hotărârea congresuală Nr. 84/924 precum și în actul Nr. 483 M.—1924 al P. Ven. Consistor mitropolitan, cari tind să afle și să pună în activitatea cât mai multe mijloace pentru întărirea vieții religioase în popor, — vestim iubitorilor Noștri fii sufletești, că spre acest scop vom stărui cu vreme și fără de vreme, dar în mod mai deosebit cu prilejul serbării hramului Sfintei mănăstiri H.-Bodrog, la Adormirea Maicii Domnului, când cete de pelerini își caută odihnă și întărire sufletească la Sf. mănăstire.

Atât la serbarea din acest an, cât și în alți ani viitori, pe cât Ne va învrednici Dumnezeu, vom lua parte activă la acele serbări, și pentru mângâierea și întărirea credincioșilor vom lua măsuri mai de aproape.

Pentru acuma, cerem, ca preoții noștri din păstoria sufletească să vestească aceasta păstorilor lor îndemnându-i chiar și îngrijindu-se, pe cât se poate, să se formeze cete de pelerini pentru acel prilej sub conducerea preotului sau cel puțin a altui om cuvios. Preoții, în cazurile când ei sau altcineva ar conduce grupul de pelerini, să avizeze Sfânta mănăstire, despre timpul sosirii și numărul pelerinilor. Pentru preoți se vor lua măsuri de încartiruire, după putința, dacă ar sosi în presară. Preoții însă, dacă vor să vină în pelerinaj, vor avea să se conforme normelor ce li se vor indica la sosire, cu privire la ordinea serviciilor.

Cu prilejul vestirii, ce va avea să se facă de pe amvon în vr'o două Dumineci ori serbătoare premergătoare zilei de 15 August, va trebui să se atragă atenția credincioșilor la felul cuvios de comportare, pe primul spre Sf. mănăstire și înapoi, dar mai ales să se poarte cu cuviință și evlavie în ziua petrecerii la Sf. mănăstire.

Să se atragă atenția poporului asupra datoriei de a se spovedi cât mai mulți mai ales în parohia lor — ca să nu se îngrămădească prea mulți la spovedanie, la Sf. mănăstire — și ca să se cuminece la Sf. mănăstire. În chipul acesta vom spori în sufletele noastre credința și darurile lui Dumnezeu, și astfel îmbunătățiți să se întorcă fiii noștri duhovnicești, la la vetrele lor și la ai lor.

Cu prilejul acela vom cuvânta și Noi, și ne vom îngrijii, potrivit chemării noastre duhovnicești și dispozițiilor dela mai marii bisericăști, să cuvântăm, și să chemăm chiar și din alte părți pentru ziua de Sf. Marie, pe oarecari preoți mai distinși în cuvânt, cari să vestească alături de Noi evanghelia Domnului și trebuința îndreptării vieții creștinești, căzută azi în multe rătăcirii.

Eventualul program, dacă am afla cu cale să-l pregătim în detalii, îl vom da publicității mai târziu.

La orice caz, — pentru sfințenia lucrului și pentru evitarea oricăror dizordini, se impune fiecărui conducător de pelerini, să fie cu multă băgare de seamă la sine și la ai săi, — iar preoții pelerini să țină seamă și de dispozițiile, pe cari le vor primi la sosirea lor la Sf. mănăstire.

Arad, la 23 Iulie 1925.

Dr. Grigorie Gh. Comșa,
Episcopul Aradului.

Cuvântarea

P. Sf. Episcop GRIGORIE la adunarea generală a secției Arad a Asociației Clerului „Andrei Șaguna“.

*Prea Cucernici și întru
Hristos Iubiți Frați!*

Înainte de toate mulțumesc bunului Dumnezeu că în ziua de astăzi am prilejul să binecuvîntez lucrarea voastră iubiți preoți! Căci fără binecuvîntarea Cerului nu se poate termina bine nici o lucrare omenească. Acest adevăr trebuie să-l sădăm adânc în inimi mai ales noi preoții ortodocși români cari din darul lui Dumnezeu reprezentăm o biserică de două ori privilegiată: biserica adevărată alui Hristos și biserica dominantă a statului român.

Toată suflarea românească cuprinsă de dorul binelui, își îndreaptă privirea spre noi cari avem perspectivele înfăptuirilor cerute de biserica adevărată. Astfel orice fel de întrunire, orice manifestare colectivă a preoțimii, trebuie să fie o reoglindire a așteptărilor ce se leagă de noi. Orice adunare trebuie să poarte pecetea celei mai desăvârșite colaborări, căci dacă natura arată în tot locul urmele armoniei cu atât mai mult trebuie să arătăm dragoste reciprocă noi, cărora ni-s'a încredințat dumnezeieștile mijloace harice. Trebuie să ne călăuzească dragostea care a stat și la baza sinoadelor ecumenice prin cari s'a cimentat legătura păcii între cei de o credință.

Stăpâniți de dragostea aceasta trebuie să căutăm a îndrepta tot mai spre bine starea bisericii noastre. Două lucruri cer azi o deosebită atențiune: 1. Prejudcățile timpului față de preoțime și 2. Indiferentismul religios. În privința celui dintâi punct nu trebuie să uităm că chiar față de Mântuitorul lumea a avut destule prejudicii. Evreii credeau că Mesia al lor va fi mai bogat decât Solomon și va trăi mai splendid decât împăratul August, dar iată că Hristos se naște în ieslea dobitoacelor și trăește în sărăcie. Prejudcățile celor vinovați au ajuns până la Golgota și dăinuiesc chiar și azi. Înțelegeți deci bine, frați preoți, că avem mult de luptat cu prejudcățile timpului și în consecință trebuie să le înlăturăm. Să ne potențăm zelul preoțesc și vom reduce sgomolul celor ce ne atacă și ne critică pe toată linia.

Eu v-aș recomanda ca sub raportul prejudcăților lumii spre a vă convinge dacă sunt

ori nu sunt întemeiate, — să vă examinați conștiința. Întrebați-Vă conștiința: câți ați îmbrățișat din convingere chemarea preoțească? Câți V-ați dat seama că conducerea sufletelor este arta artelor? Doar dacă de o meserie nu se apucă omul decât după ce a învățat-o, cu atât mai multă atențiune trebuie să dăm chemării preoțești. Un medic nu se apucă să împartă medicină până nu a cunoscut tainele științei. Și să nu uităm că boalele sufletești sunt cu mult mai grele de cunoscut, decât boalele interne corporale.

Pilda proorocilor Isaia și Ieremia este mult grăitoare. Isaia după moartea împăratului Ozia este întreat de Dumnezeu: Cine va merge la poporul acesta? (cap. 6.) El răspunde: „Iată, eu sunt, trimite-mă“. Cu toate acestea numai după ce unul din Serafimi îi atinge de buze un cărbune din altar și prin aceasta se curățește, ia asupra sa slujba proorocului. Sf. Prooroc Ieremia încă abia primește-a fi prooroc iar Moisi numai având mare încredere în puterea lui Dumnezeu, a primit să fie conducătorul poporului.

Și acum câteva cuvinte în privința indiferentismului religios. Că acest indiferentism există mai ales în clasa cultă, nu mai încapă nici o îndoială. M-aș teme că mă ajunge judecata aspră alui Dumnezeu dacă n'aș spune adevărul. Căci spune Apocalipsa lui Ioan (22. v. 15) că mincinoșii rămân în afară de fericea vecinică.

Ei bine, frați preoți, mai ales clasa cultă dovedește indiferentism. O pildă vizibilă sunt bisericile din orașe unde intelectuali se văd rar iar la sate încă nu merg la biserică toate categoriile de intelectuali. Noi preoții trebuie să schimbăm situația. Să ne pregătim, să dăm hrană sufletească de pe amvon și lumea va veni la biserică. Să organizăm tineretul, căci așa cum stăm azi nu mai merge. Când s'au găsit tineri universitari cari s'au obligat a merge regulat la biserică, avem dovada că sufletele sunt dornice a fi organizate. Să nu stăm în nelucrare. Să luăm pildă dela preoții de altă confesiune, cari de pildă în București, au înființat reuniuni ale tineretului pentru întărirea confesiunii respective. Să ne gândim la tineretul luteran care dela ieșirea din școală până la vârsta de 21 ani este organizat în așa numitele Bruderschaft și Schwesterschaft. Tineretul și-a avut în trecut steaua strălucitoare, — fiind religios, — și are și pentru viitor o stea și mai strălucitoare. Zice proorocul Osie că se vor stinge ceice nu prin Dumnezeu căr-

muesc (c. 8. v. 4.) și deci nu este de dorit ca să ne ajungă judecata aspră alui Dumnezeu.

Cu aceasta împărtășesc arhierieasca mea binecuvântare asupra lucrărilor Fraților Voastre și zic:

„Trăiască Preoțimea Română!“

„Trăiască Biserica Ortodoxă Română!“

Cuvânt

de deschidere la adunarea secției Asociației Clerului „A. Șaguna“, ținută la 4 August 1925 în Arad

de prot. I. GEORGEA preș.

P. S. Domnule Episcop!

Prea stimați oaspeți! Iubiți frați întru Hristos!

Când, în conformitate cu dispozițiile Statutelor Asociației Clerului „Andrei Șaguna“ din cuprinsul Mitropoliei Transilvaniei, — preoțimea Secției Arad, este întrunită în adunarea gen. din acest an, mă simt dator a releva, chiar dela început, — deosebitele evenimente prin cari a trecut eparhia și astfel și preoțimea diecezei Aradului, de la ultima noastră întrunire încoace.

Unul din aceste este: trecerea la cele vecinice, — întâmplată la 21 Ianuarie a. c., — a bunului nostru Arhieru și Părinte sufletesc, care a fost P. S. Sa Dl. Episcop diecezan Ioan I. Papp.

Cu adâncă durere a luat cunoștință întreaga biserică ort. rom., că seniorul Episcopatulul nostru, a încetat de a mai lucra pentru bunăstarea și naintarea sfinței noastre biserici dreptmăritoare; și dacă această durere a fost resimțită în toată biserica ortodoxă română, cu cât mai adâncă a fost aceia în sufletele noastre, a celor din eparhia Aradului, atunci când l'am pierdut pe bunul nostru păstor sufletesc, care întreaga muncă din viața sa și-a depus-o în slujba Altarului Domnului, timp de peste o jumătate de veac, în diferite trepte ierarhice și special *timp de 22 de ani*, ca și povățuitorul și arhierul nostru,

Nu este doară nici un preot din această dieceză, care să nu fi avut ocaziune, de a auzi sfaturile, îndemmurile și povețele lui, date cu toată blândețea de adevărat Părinte.

Și noi, preoțimea din această eparhie, bine am văzut priceperea deosebită, tactul și înțelepciunea, cu care marele defunct, a știut să conducă naia bisericii noastre și afacerile diecezei, prin mijlocul feluritelor valuri și greutăți, cari se ridicase în calea vieței noastre de neam și de ortodocși.

Iar Asociația noastră a clerului, va trebui să fie totdeauna cu recunoștință, pentru nețarmurita bunăvoință, cu care a sprijinit-o și a povățuit-o în toate manifestațiunile activității sale, — tocmai de acea — la aceasta primă întâlnire, — după depărtarea sa vecinică din mijlocul nostru, — aducându-ne aminte de dragostea și povățuirile bune, de cari ne-a făcut părtași în viața sa pământească, cu inimă adânc întristată și plină de duioasă amintire, să-i zicem:

„In veci să fie pomenirea Lui!“

Dar cât de dureroasă a fost întâmplarea relevată până aci, atât de mare ne este bucuria, când putem să constatăm, că scaunul Arhierese devenit vacant, — prin conlucrarea armonică a tuturor factorilor chemați, — astăzi earăși este deplinit, și cu atât ne este mai mare bucuria noastră, că iată vedem în mijlocul nostru pe noul nostru Părinte sufletesc, pe P. S. Sa Dl. Dr. Grigorie Comșa.

P. S. Dle Episcop și al nostru prea iubit Părinte! Ochii tuturor — cler și mireni, din această eparhie, — spre P. S. Ta privesc și cu atât mai vărtos, noi preoțimea P. S. Tale, cuprinsă în cadrele acestei Asociații, cu toată căldura Țe rugăm, să nu ne lipsești de dragostea părintească și de povețele binevoitoare, de cari avem trebuință; și în lucrarea măreață de a conduce fii noștri sufletesti de prin parohii, să ne fii îndreptătorul și sprijinitorul acela, întru care toate nădejțile ni-le-am pus; ear corabia sfinței noastre biserici dreptmăritoare, să-o conduci ca și un căpitan destoinic și energic, căci eată noi făgăduință solemnă-ți facem, că vom fi pururea și din toate puterile noastre, văslașii ascultători, cari vom strădui a ne împlini cu sfințenie datoria cu grea răspundere și naintea lui Dumnezeu și naintea oamenilor.

Fac această făgăduință solemnă și ca unul, carele iată deja vreme de peste 33 ani împlinesc slujbă în via Dului, dar o fac și în numele preoțimei din această eparhie, care întrunită în secția Arad a Asociației clerului și până acum, la toate întrunirile, cari s'au ținut aici la Arad, a dat dovadă despre râvna de muncă și despre înțelegerea chemării înalte și datoriei sfinte, ce-i revine, întru conducerea sufletescă a fiilor neamului nostru.

Nu sunt prietenul frazelor resunătoare, dar fac această făgăduință îndeosebi și din motivul, că în decursul anilor de activitate de mai demult trecuți, dar mai ales din experiența anilor de după vâlmășagul cel mare, peste care a trecut lumea și neamul nostru, tot mai mult m'am convins despre *importanța bisericeii*, despre necesitatea *credinței* adevărate și despre *rolul* măreț, pe care îl are, — și trebuie să îl aibă, — preotul, în viața neamului, cuprins între marginile largite ale iubitei noastre Patrii.

Bis. noastră ort. rom. de pe aceste plaiuri, a petrecut secolii întregi, plini de suferințe; a fost despoiată din partea feluriților factori, de drepturile sale; a fost apăsată și maltrată sub influința străină și când hainii stăpânitori au văzut, că neamul nostru nu-și deneagă, biserica și credința sa, nu se deslipește de aceste, căci înțelegea, că dacă le va părăsi, prin această, i-și va denega trecutul, și i-și va periclită ființa sa; zic, — văzând râvnitorii vânători, că biserică și neamul român rezistă încă tot puternic, — vărătau în trunchiul cel întreg icul desbinării, socotind astfel, să ne îngenunche.

Naintășii noștri martiri, au suportat însă cu tărie toate încercările și biserica noastră strămoșească, nu numai că n'a slăbit, ci cu îndârjire și tărie și-a eluptat o stare înfloritoare, ba prin munca titanică a nemuritorului Arhieriscop și Mitropolit Andrei Șaguna, — căruî nume neperitor i-l poartă și Asociația noastră — și cu ajutorul vrednicilor săi contimporani, ș'a eluptat o poziție, o autonomie, invidiată chiar de alte biserici.

Timpul de asupra și de tristă memorie a trecut; nouă ne-a fost dat să avem fericirea, ca să trăim în

aceste vremuri, pentru cari străbunii noștri veacuri întregi s'au sacrificat; — nouă ne-a fost dat să trăim în aceste vremuri, când ideaiul strămoșesc, — prin jertfa celor 800,000 de vieți; — a fost realizat — căci astăzi, neamul întreg, este cuprins într'un singur stat.

Dar după ce prin război și în vremurile pline de zbucium de după război, s'a sguudit profund sufletul omenimei, earăși bisericii îi revine datoria, să readucă viața liniștită sufletească și tăria credinței, în sinul popoarelor.

Și cum în lumea întreagă am putut vedea o destrăbălare morală înspăimântătoare; un materialism, care tinde a năbuși orice îndemn ideal; am putut vedea înstăpânindu-se lenea, îngâmfarea, goana nebună după plăceri; disproporția între pretenșiunile indivizilor și munca lor cinstită și rodnică; și un desăvârșit dispreț al legilor morale; și cum aceste porniri au străbătut și printre fiii neamului nostru, biserica și-a dat seamă de această stare de lucruri, de pericolul care ne amenință în existența noastră de neam, și caută cât mai mult, prin toate mijlocele și pe toate terenele, să oprească curentecele cele atât de anticreștinești și să readucă omenimea la mântuitorul Christos, și la învățăturile Lui Dumezezești și neîntrecute.

Și cum la neamul românesc încă dela obârșia lui, aproape se confundă, — atât e de identică, — naționalitatea lui și credința lui, desprece au dat neîntrecute pilde începând dela vremurile cele mai vechi istorice și până astăzi; — începând dela cei mai mari voievozi ai neamului; Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare etc., până la cel mai izolat cioban al munților, eată că lămurit se arată și acum *rostul ortodoxismului în dezvoltarea țării*, — eată, că dreptul bisericii la cărmuirea sufletelor rămâne necontestat, deci și prestigiul ei asupra poporului trebuie să rămână neștirbit; biserica trebuie să rămână, — după cum a fost și în trecut. — un factor hotărâtor, care nu pregetă a sluji și a da chiar și jertfe, — atunci, — când acestea le cere interesul sfânt al neamului și a țării.

Trăim ani și vremuri, cari aproape sunt fără seamă în istoria omenimei, — nici o dată doară, n'au fost atât de mari prefacerile sociale; nici o dată simțul moral al omului și credința lui, doară n'a fost pusă la așa grea încercare, ca și în zilele noastre.

Măriri lumești au dispărut, ca și când n'ar fi existat nici-o dată; stăpânitori puternici, au luat toaigușul pribegiei; tronuri seculare, s'au prăbușit; state s'au distrus; și omenimei se impun tendințe nouă, greutăți nouă și se propagă idealuri noi.

Și în aceste cataclisme; în lupta aceasta grea, — în care omul are trebuință de forță morală, în care omul are trebuință de mână de ajutor, — *singur biserica și credința ne strigă cu cuvintele Mânt. Christ: „Puțin credincioșilor... ce vă temeți?!”*

De acea biserica în toate vremurile și-a păstrat, — și-l are și azi, — marele rol de regenerare a societății omenesti, rol care este cu atât mai important și trebuie să fie cu atât mai dorit, cu cât sunt prefacerile mai adânci, cu cât sunt vremurile mai turburate.

Acest adevăr neresturnabil, îl vedem noi mai dovedit prin viața noastră, ca neam românesc.

În vremurile mai îndepărtate, biserica ne-a fost mântuitoare; în vremurile de persecuții religioase și de lupte confesionale, cu calvinismul și papalitatea, biserica ne-a dat putere de rezistență, căci singur biserica strămoșească eră adăpostul sigur, pentru iobagii „valahi” din Transilvania principilor și domnitorilor

fendali. Neamul românesc, ori cât de vitrege au fost vremurile pe cari le-a trăit, a avut în lungul și de veacuri de suferințe, o tovarășă credincioasă și ocrotitoare, care nu l-a părăsit nici o dată: *a avut biserica drept mântuitoare*. În vremea, când eram despărțiți sub diferite stăpâniri străine, biserica noastră eră legătura sufletească, care ne-a mărit puterea, ne-a dat mângăierea și nădejdea în vremuri mai bune, pe cari ne-a hărăzit Dumnezeu cel atotputernic, să le ajungem în vremurile noastre.

Și dacă biserica ort. a fost totdeauna și în toate vremurile pline de suferințe, spirijinițoarea neamului și a țării, — astăzi, când toți românii suntem cuprinși sub sceptrul aceleiași glorioase Dinastii, tot bisericii îi revine rolul greu, de a deștepta prin credința propagată de ea, puterile bune, în sufletul neamului, ea va îngriji de mântuirea sufletească a neamului românesc.

Dar, ca să poată biserica să și deplienască acest rol măret; — ca să se poată sădi, adevăratul creștinism și ortodoxism, în inimile tuturor, ca acela să fie *activ și rodnic*; — ca să fie deci biserica și credința strămoșească, — ca și în trecut, — adevărate temelii a țării și vieții neamului nostru, — trebuie să aibă luptători vrednici, totdeauna gata spre lucru, ba gata și spre jertfă și spre abnegațiune.

Aceste însușiri s'au cerut și în cele vremuri trecute dela slujitorul Altarului, întocmai cum se recer și în vremurile noastre dela preotul bisericii ort.

Un împărat al regimului trecut, Iosif II, a zis odinioară: „Preotul este pentru țărani totul: părinte și învățător; mântuitori, ori ruinător.” — Și preoții cei bătrâni, prin pilda și viața lor, au ținut credința vie, în sufletul poporului. Dar credința moștenită și ținută de bătrâni, este pe cale de a căpăta spărturi primejdioase.

Dea acele noi cei de azi, având poruncă dela Cel de sus, în fața căruia am jurat, datorință-avem, să nu fim adormiți; să nu lăsăm, ca să între furii ca niște lupi răpitori, cu fel și fel de porniri și streine învățături, în mijlocul turmei noastre cuvântătoare.

Azi poporul nostru are lipsă de lumină, poate în măsură mai mare, decât în vremurile trecute; *de lumină adevărată*, care să-i lumineze calea, ca să nu rătăciască, după atâtea stele sclipitoare, după atâtea idealuri ademenitoare, și pe urma atâtor propagatori falși; — de aceea preoțimea de azi, trebuie să aibă cuvânt răsunător; trimbiță tare; trebuie să strige din răspuneri, ca glasul lui, să'l cunoască, să'l audă și să'l urmeze fiii săi sufletești.

Preotul de azi, neîncetat trebuie să strige: „Veniți toți, de luați duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul temerei de Dumnezeu!”

Și preoțimea ort. rom. din Metropolia Transilvaniei, care și în vremurile trecute a fost paznicul neînfrânt a bisericii și turmei sale cuvântătoare, — au înțales glasul vremii, și de aceea îndată ce sau ivit zorile eliberării, s'a adunat la 6/19 Martie 1919, în primul ei congres, la Sibiu și acolo au pus temelii Asociației acesteia, care și'a fixat ținta și scopul de urmat, în următoarele: „apărarea prestigiului și intereselor bisericii; — promovarea culturii teologice și a vieții morale între membrii clerului; — îndrumarea vieții religioase în popor; — cultivarea simțului de coligalitate între preoți, și ocrotirea intereselor preoției.” (Ș-ul 2 din Statute).

Greutățile de învins, încă sunt prea multe; vaurile cari ne stau în potrivă, încă sunt prea mari; ear mijloacele, cari ne ajută, întru realizarea scopurilor fixate, încă sunt prea slabe, dar cu toate acestea, activitatea Asociației, dezvoltată în cei 6 ani trecuți, în toate întrunirile sale: prin cercurile religioase; prin conferințele pastorale; în adunările despărțămintelor și a secțiilor; și în congresele anuale, au dat și până acum dovadă, că preoțimea de azi *înțelege* chemarea sa; *voiește* să și îndeplinească misiunea sa înaltă; *străduiește* să răspândească lumina cea adevărată; și *voiește* să lupte pentru demnitatea sa proprie și pentru ridicarea vazei biserice; și astfel, — punând temelie bună, — lucră pentru bunăstarea și înaintarea iubitei noastre țări.

A sociația noastră și astfel și preoțimea acestei secții, și până acum și'a croit un drum, pe care voiește să înainteze fără preget; și'a croit drumul cu deplină convingere, că noi preoțimea trebuie să fim legați printr'un singur cuget, printr'o singură patimă, aceea de a ne sluji *oricând*, ori *unde*, și în *contra ori cui*: fara și biserica!

De aceste gânduri și îndemnuri este călăuzită, P. S. Di-e Episcop și Prea stimați oaspeți, preoțimea în general, atunci, când lăsând casă și masă, luând asupra sa jertfe materiale destul de simțitoare, alărgă la întrunirile din cadrele Asociației noastre; și tot în aceste scopuri ne-am întrunit și în această adunare generală; — de acea vouă Iubiti frați în Christos, vă reamintesc cuvintele Dumnezeescului Învățător, pe cari lea zis ss. săi învățăcei și apostoli: „Fi-ți una, precum și eu cu Tatăl, una suntem!” Fi-ți una întru împlinirea datorințelor noastre mărețe, fi-ți una întru apărarea și susținerea demnității noastre, una întru apărarea vazei sfintei noastre biserice, a acelei fortărețe, pe care și vrednicii noștri înaintași, cu bărbăție neîntrecută au apărat-o; și atunci putem fi siguri, că această fortăreață scumpă și tare, niciportile îadului nu-o vor birui!!“

Înainte de a încheia acest cuvânt de deschidere a adunării noastre, mă simt prea plăcut îndatorat, să exprim sincera mulțumită a preoțimei din această secție, acelor, cari prin prezenta lor, au ținut să dovedească dragostea față de biserica și slujitorii altarului.

Și cuvântul de mulțumire și rugămintă îl adresez, mai înainte către P. S. nostru Arhiepiscop, care ne este ocărmitoriul și povățuitorul nostru, și cu toată încrederea îi rog, să primească și asociația noastră, sub ocrotirea Sa părintească; ear membrilor ei, clerului din această Eparhie, să-i fie puternic sprijinitor, în toate acțiunile îndreptate spre împlinirea datorințelor ei; spre asigurarea subsistenței sale, și spre vindecarea ranei grave, care apasă asupra clerului și care rană se va putea vindeca, prin deslegarea chestiunii, puse pe tapet sub numirea de „recăsătorii preoților.“

Aceste rugămintă le fac bazat pe cuvintele P. S. Voastre, rostite la instalarea în scaunul Arhiepiscop al eparhiei Aradului, când a-Ți spus, că auziți glasul bisericei ort. a neamului nostru, care Vă zice: „fă-te tuturor toate, ca pe toți să-i dobândești și pe toți să-i mântuești“ și înțelegând acest glas al bisericei spuneați: „Voi cere colaborarea clerului meu disciplinat până la cel din urmă preot și am nădejdea, că în chipul acesta să amuțească glasurile de bărfire a bisericei, căci numai atunci vor amuți acele glasuri, dacă

Christos este de față între noi, în obiceiurile noastre în moravurile noastre și în toate instituțiunile noastre“!

Deci înțelegând și noi, acest măreț scop ce Vă lați fixat, Vă exprim adâncă noastră mulțumire pentru prezența P. S. Voastre în mijlocul nostru, și Vă zic:

„Binecuvântă Stăpâne! lucrarea pentru care ne-am întrunit!!...“

Îmi face o deosebită plăcere să salut în mijlocul nostru pe reprezentantul armatei, d. general Scărișoreanu, viteazul erou dela Oituz și pe dnii oficeri, cari îl însoțesc. Și să vă zic dle general că, și noi suntem o armată, armata lui Cristos, care luptăm contra ignoranței, contra întunecului și pentru binele plecate frunțile oamenilor spre justiția divină.

Cu mare bucurie salut în mijlocul nostru pe fiul de preot, marele bărbat V. Goldiș președintele Astrei, care asociație lucră pentru cultura poporului nostru. Aceasta cultură este solidă numai dacă are la bază ideile religioase-morale propagate de biserica.

Salut în mijlocul nostru corpul profesoral al institutului teologic, izvorul de unde ne-am adăpat cu știința și armele chemării noastre, aproape toți preoții diecezei.

Salut în mijlocul nostru pe reprezentanții revizoratului și le amintesc că precum în trecutul neamului nostru Biserica și Școala au lucrat mână în mână, aceste două instituții numai lucrând în armonie își pot îndeplini chemarea și pe viitor.

În urma acestora, rugând pe atot puternicul Dzeu, să-și reverse darurile sale cele bogate și asupra lucrurilor noastre dela această întrunire declar adunarea gen. a asociației clerului „Andrei Șaguna“ Secția Arad, deschisă.

Arad, 4 August 1925.

Adunarea generală a Asociației clerului „Andrei Șaguna“, secția Arad.

Tot mai mult iasă la evidență, că steaua călăuzitoare la oricare popor, este biserica. Nici o națiune nu se poate conduce numai cu factori externi, cari în vremurile ce străbatem, ei înșiși nu sunt sănătoși.

Cataclismul războiului ne-a lăsat multe mizerii: credința a scăzut, nădejdea s'a ofilit, materialismul s'a luat la luptă cu idealismul răspândit de biserica. Pulverizarea energiilor fizice a mers alături de pustierea energiilor morale.

Pentru vindecarea acestor goluri rămase în sufletul mulțimei, ce cer doctori sufletestei.

Preoțimea diecezei noastre, s'a întrunit Marți în 4 Aug. a. c. în sala festivă a seminarului nostru ca să se sfătuiască și să convină asupra mijloacelor și căilor, prin cari să se poată munci cu rezultate mai evidente, atât la coborârea împărăției lui Prea pe pământ, cât și la închegarea sufletului românesc unitar prin credință, limbă și cultură.

Cadrul în care s'a desfășurat adunarea preoțimei putea fi și mai sărbătoresc. Sf. liturgie a fost oficiată numai de 3 preoți; dacă serveau 8 sau 10 preoți, sf. serviciu avea un timbru mai sărbătoresc. Apoi frații preoți puteau să se prezinte mai compet la această adunare. La o consfătuire de felul celei din 4 Aug.

nu e voie să lipsească fără cauză motivată, nici un preot.

Punctul de forță la serviciul divin a fost predica părintelui Aurel Papp dela Socodor, care atât ca fond cât și ca predare a făcut impresie adâncă asupra celor prezenți. Sf. sa ne-a legat atenția dela început și ne-a condus prin toate peripețiile vieții Mântuitorului, scoțind învățături și îndemnuri de virtute creștinească din activitatea lui Cristos. De altfel părintele Papp trece ca unul din cei mai buni predicatori ai diecezei noastre.

Ședința preoțimei s'a început la oarele 10 și 35 minute sub prezidiul părintelui protopop Ioan Georgea. Au fost de față P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, d. general Scărișoreanu d. V. Goldiș fost ministru, 2 dni oficeri și mai mulți oaspeți.

Intr'o tăcere profundă d. președinte și-a citit vorbirea de deschidere, bine lucrată, pe care o publicăm în altă parte a acestui organ. La sfârșit părintele președinte salută pe P. S. Sa dl Episcop pe care i-L roagă să primească această asociație sub ocrotirea Sa părintească. Salută apoi pe d. general Scărișoreanu pe cei doi oficeri ca pe reprezentanții armatei pe d. V. Goldiș în calitate de președinte al Astei, pe dnii N. Cristea și P. Olariu ca pe reprezentanții învățătorimei.

-Intre ropote de aplauze se ridică P. S. Sa dl Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa și prin vorbirea plină de învățături, ce-o dăm în nrul de față spune, că L'a adus aici dragostea părintelui care dorește să cunoască și să muncească împreună cu fiii Săi sufletești, preoții pe care îi roagă ca fiecare să-și facă datorița cu maximum de forțe de cari dispune, căci vremurile de învorbare sufletească prin cari trecem, cer dela noi preoți, cu suflete mari.

Dl general Scărișoreanu, eroul dela Oituz a spus că armata, glorioasa noastră armată, este totdeauna gata să-și facă datorița, aruncându-se în vâltoarea pericolului, pentru păstrarea neștirbită a frunțașilor patriei.

Dl Vasilie Goldiș zice că Astra fiind întemeiată de acelaș mare Arhiereu Șaguna al cărei nume îl are pe frontispiciu asociația clerului, aceste două instituții sunt surori și prin scopul lor, căci ambele tind la cultivarea și fericirea poporului nostru. Preoțimea și biserica noastră se confundă cu însași națiunea și istoria noastră. Noi preoțimea servim unul ideal sfânt care nu leagă numai un grup, ci toată omenimea spre a întemeia o turmă și un păstor. Face o paralelă instructivă între credință ci rațiune și sprijinindu-se pe Goete și cei mai savanți oameni, arată că rațiunea este mărginită, și fericirea indivizilor și popoarelor nu o dă rațiunea ci credința.

Dl. rev. Cristea a vorbit în numele învățătorimei care trebuie să muncească umăr la umăr cu preoțimea, pentru ajungerea scopului măreț la cari s-au angajat cei doi factori ca singurii conducători ai poporului.

S'a intrat apoi în ordinea de zi; părintele Dr. Nicolae Popoviciu profesor la teologie și-a citit operatul despre „Primul sinod ecumenic“. Lucrarea părintelui Popoviciu este pregătită cu mult temei și tipărindu-se în broșură, credem că va fi binevenită în biblioteca fiecărui preot. Recenzent al acestei lucrări ar fi fost părintele Cibifan din Bichiș, care n'a făcut o recenzie în scris. Poate își va fi avut motivele. Nu acceptăm nici părerea părintelui Cibian că preoțimea noastră n'a putut cunoaște istoria și decisiunile sinodului ni-

cean, fiind că nu sar găsi traduse în românește. In-suși păr. Popovici ne indică într'o notiță pe pag. I. a conferenței sale, izvoarele de cari ș'a folosit la compunerea acestei lucrări, care afară de unul toate sunt românești: vom da publicații în organul nostru lucrarea aceasta.

După masă la oarele 3 și-a citit conferința „Chestiunea Alcoolismului“, părintele Melentie Șora din Izvin.

Și aceasta lucrare a fost bine succasă. Părintele Șora, pe care îi cunosc preoții noștri și din coloanele acestui organ, are un stil plastic, o limbă frumoasă și ușoară. Dovadă că citește cărți scrisă bine. Și această lucrare se va publica în revista noastră.

Nici acestei lucrări nu i s'a făcut recenziune. La operat s'a încins o discuție mai vie la care au luat acest parte preoții, Turic prof. la teologie, Terebent, Cibian Chebelev și Binchici, arătând fie care pe bază de experiență cum să combatem flagelul alcoolismului.

Noi zicem că prin intenzificarea vieții creștine, făcută cu râvnă și pricepere la adulți, cărora preotul să le imprime în conștiință, că alcoolul este cel mai mare dușman al ființei omenesti.

S'a citit apoi din partea secretarului Dr. Felea preot în Pecica, rezumatul raportului general, care a fost verificat între aplauze. Părintele Felea merită laudă pentru munca migăloasă ce prestează cu face-rea acestor rapoarte. Comisia însărcinată cu cenzurarea acestui raport nu și-a prezentat referada în scris.

Apoi cassarul, părintele Tandrău a raportat că sunt restante o mulțime de taxe. Preoțimea din protopiatul B.-Comloș, restauză cu toate taxele, de când există Asociația clerului. S'a luat măsuri în cauză.

Comisia propunătoare a recomandat să reprezinte asociația la congresul preoțimei ce se va ține la Cernăuți, păr. protopop I. Georgea și păr. Dr. I. Felea.

La oarele 7 păr. președinte mulțumește celor prezenți, pentru participare și împreună conlucrare și ridică ședința.

Nr. 2186/925.

Comunicat.

Inalt Preasfinția Sa Domnul mitropolit Dr. Nicolae Bălan cu inalta sa adresă Nr. 5917 Pres. ne face cunoscut, că în toamna anului acestuia, prin 15—20 Septembrie sub conducerea sa, va organiza un *pelerinaj la Ierusalim*. Călătoria se va face dela Constanța la Jaffa portul Ierusalimului cu vaporul „Impăratul Traian“ al serviciului maritim român pe lângă următoarele prețuri: 70 locuri cl. I cu 15 mii și 40 locuri cl. II cu 10 mii cu mâncarea pe vapor și 120 locuri cl. III cu 3000 lei fără mâncare, dus și întors.

Călătoria dela Constanța la Jaffa și înapoi va dura 10 zile, cu oprire de 2 zile în Constantinopol, iare vizitarea locurilor sfinte va

ține pre-o 5—7 zile. La această sumă se vor adăuga cheltuelile de întreținere în Palestina, cât va dura vizitarea locurilor sfinte. Pentru călătoria pe C. F. R. până la Constanța se va cere reducere de 75%.

La acest pelerinaj se admit intelectuali și popor, bărbați și femei în numărul limitat mai sus.

Intrucât vor permite îngrejurările se va face dela Jaffa o călătorie și până la *Cairo și Alexandria în Egipt*.

Aducând aceasta la cunoștință, poftim Onor preoțime din parohiile unde sunt mai mulți preoți să ieie parte la acest pelerinaj de închinare pioasă la locurile sfinte și să îndemne și pe credincioșii cari doresc să ia parte să anunțe din bună vreme, fiind locurile destul de limitate.

Cei ce doresc a lua parte la acest pelerinaj sunt rugați a se anunța cât mai urgent la părintele *Virgil Nistor* secretar consistorial în Sibiu, de unde se vor da la cerere ori și ce informațiuni.

Arad, 31 Iulie 1925.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcopul Aradului.

Pelerinaj la sf. Mănăstire H.-Bodrog.

La sărbătoarea „Adormirii Născ. de Dumnezeu”, credincioșii noștri din eparhia Aradului, vor face pelerinaj evlavios la Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, ca aici la acest lăcaș sfânt, să înalțe rugăciuni ferbinte pentru alinarea și videcarea boalelor sufletești și trupești.

Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, vechiu și sfânt lăcaș de pelerinaj al blândului nostru popor, dar și unica noastră mănăstire în Ardeal unde din vremuri apuse până mai nou, și-au luat tonsura monahală toți prelații sf. noastre biserici. Aici este *Jerusalimul creștinilor noștri din eparhia Aradului*, este lacul *Vitezda*, unde la Sf. Maria Mare, vine poporul nostru să înalțe la tronul ceresc rugăciuni, pentru mântuirea lor vecinică și vremelnică.

Vin credincioșii noștri în procesiuni pioase, conduse de cucernicii preoți, ca după munca istovitoare cu prășitul păpusoiului, secerisul și treeratul grâului, să-și adape sufletele la izvorul limpede și curat al sfintei noastre credințe ortodoxe.

Afluența din anul acesta însă, le va întrece pe toate, căci în ziua amintită sf. liturgie va fi pontificată de însuși P. S. Sa părintele nostru Episcop Dr. Grigorie Comșa, asistat de mai mulți protopopi, preoți și diaconi, spre a da un timbru mai evlavios întregii sărbători. Acolo P. S. Sa Episcopul nostru, — ca un păstor bun în mijlocul turmei Sale — va predica cuvântul adevărului, va împarte credincioșilor icoane sfinte și toți împreună vom înalța rugăciuni, către Tatăl cel ceresc, către Mântuitorul Hristos și către Preacurata Fecioara, pentru întreg poporul credincios. Acolo ne vom ruga bunului Dzeu, să întărească cu darul său credința noastră, ca în viață cinstită urmată de fapte bune să petrecem zilele vieții noastre. Acolo în suspine și lacrimi ne vom aduce aminte de reposații noștri: tată, mamă, fii, frați și surori și vom cere dela Mântuitorul, să le fac loc de odihnă în cununa celor drepti.

Sfânta noastră Mănăstire Hodoș-Bodrog, cade la o distanță de 10 km. de orașul Arad.

Este stituată pe malul stâng al fluviului Murăș; într'un loc pitoresc și încântător. Jur împrejur este înconjurată de-o perdea deasă de copaci stufoși înșirați frumos, ca o cunună verde. Deasupra acestor copaci sveltți, ce-și ridică maiestos vârful spre cer, ochiul călătorului zărește din depărtare, strălucind în bătaia soarelui, ca niște globuri de cristal, turlele sf. Mănăstiri, cari ne cheamă la rugăciuni.

La sărbătoarea Adormirii Născ. de Dumnezeu, naintea altarului sf. Mănăstiri H.-Bodrog, rugăciunile credincioșilor veniți din apropiere și depărtare, se vor ridica pre cer, cum fumul de tămâie se nălță sus la Dumnezeu.

INFORMAȚIUNI.

În memoria strămoșului Adam. În orașul Baltimore din America în semn de adâncă religiozitate s'a ridicat un monument „în onoarea lui Adam primul om de pe pământ”. Un al doilea monument ca acesta nu mai există în toată lumea. De bună seama ultimului om de pe acest pământ nu oamenii îi vor ridica monument.

Citirea zilnică a Bibliei.* La 1 Iunie a. c. a murit în Washington fostul vice-președinte de pe vremuri al Statelor Unite, — Thomas Marshall, care citea zilnic Biblia și totdeauna purta un Nou Testament cu sine. Faptul acesta ne reamintește pe Caragiale al nostru, care totdeauna purta cu sine în călătoriile sale: Sf. Scriptură, un calendar și mersul trenurilor.

— **Amestecul guvernului turc în Patriarhie.** Se anunță, că guvernul turcesc va delega un reprezentant pe lângă Patriarhie. Acesta va fi un fel de observator la ședintele la lucrările și activitatea Patriarhiei. Asemenea, se crede, că guvernul turcesc va cere schimbarea numelui de patriarhie ecumenică în acela de arhiepiscopie a Constantinopolului.

Donațiunea dlui Ministru Lăpedatu pentru corul „Doina” din Timișoara. Cu ocaziunea instalării P. S. S. dlui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, societatea muzicală „Doina” din Timișoara luând parte efectivă atât la serviciul divin în biserică, cât și la concertul aranjat în onoarea P. S. S. Dlui Episcop, în palatul cultural din Arad, de față fiind și Dl ministru al Cultelor Lăpedatu. Dl Ministru a apreciat în mod elogios prestațiunile strălucite ale acestui cor, și dorind a-și arăta iubirea față de muncă pentru tot ce e frumos și plăcut, ca semn de încurajare a donat pe seama corului „Doina” sum de 10.000 Lei.

Aviz oficial. Din jos semnații duhovnicii oficiali ai preoțimei din tractul protopresbiterial Timișoara invităm întreaga preoțime tractuală ca amăsurat ordinului în vigoare al înaltei stăpâniri bisericești să compare joi, la 13 August, oarele 7 a. m. în s. biserică protopresbiterială tractuală în scopul de a se provedea sobornicește cu Sf. Taine. Toate oficiile parohiale sunt rugate a comunica acest aviz fraților preoți din parohiile lor. Participarea în corpore este obligatoare și absența este a se justifica în decurs de 8 zile la unul din cei din jos semnații duhovnici. Altă invitare specială nu se face.

Timișoara, la 28 Iulie 1925.

Gavril Selegeanu și Ioan Balta,
preoți duhovnici tract.

Apel către toți absolvenții din anul școlar 1894/5 ai pedagogiei ort. române din Arad. Întimpinând consimțământul mai multor frați colegi, ne-am decis să ținem la 15 August a. c. o *convenire colegială de 30 ani* în sala festivă dela școala normală din Arad, unde absolvasem.

Pentru a putea trimite programul acestei conveniri fiecărui coleg spre orientare, rog pe aceasta cale pe toți frații colegi, să-și trimită adresa exactă la adresa de jos.

Gheorghe Caba, dir. căminului de ucenici
No. II. Timișoara str. Epure 11.

Necrolog. Alexandra Căpitan n. Șerban, soția preotului nostru Ioan Căpitan din Cladova (protopopiatul Belinț) a încetat din viață în 28 Iulie a. c. în etate de 60 ani și în anul 35-lea al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea s'a făcut în Cladova, la 29 Iulie a. c. prin preoții: Vacarescu (Ohaba-Lungă), Ștefanovici (Cliciova), Trifu (Leucusești), Burdea (Cutina) și Jurca (Lăpușnic). O deplângere soțului nemângăiat, fii, fetele și nora reposatei în Domnul. Odihnească în pace!

Act de mulțumită. Parohia noastră Dud, având în anul trecut 1924 spese foarte mari cu edificarea școlii de învățământ cu două sale de învățământ și un cvartir învățătoresc, edificarea casei parohiale, repararea sfintei biserici și repararea casei comunale, cu toate că la edificarea școlii s'a dat din partea județului prin zelosul nostru domn prefect I. Georgescu ajutor, dar celelalte a suportat toate poporul din această

comună. Sfânta noastră biserică ort. rom. de aici neavând cărțile rituale, subscrisul am înaintat prin Ven. Consistor rugare către Domnul Ministru al Cultelor și Artelor, în care am arătat lipsa de cărți bisericești, la ce Domnul Ministru a donat pentru biserică noastră un rând de cărți rituale.

În numele parohiei exprim omagiala recunoștință și bineșimțita noastră mulțumită Domnului Ministru al Cultelor și Artelor Alexandru Lăpedatu, pentru cărțile donate sfintei noastre biserici ort. rom. de aici.

Dud, la 28 Iulie 1925.

Dionisie Mateș, paroh ort. rom.

Onorată Redacție! Cercul religios Vărădia s'a întrunit în 26 Iulie a. c. în parohia Giulița unde poporul este înfiat de uniți și sectari cu scopul mântuitor de a întări credința strămoșească. Credinții acestei parohii deși atinși de curentul distrugător al prezentului, s'au adunat la sfânta biserică în număr destul de frumos. S'a săvârșit sfta liturgie în sobor de șase membrii. La priceaznă părintele Vasile Givu din Găvosdia a rostit o predică despre rugăciune. Predica a fost bine predată și ascultată de credincioșii coadunați cu adevărată pietate. După masă la oarele 3 o mulțime de popor s'a adunat în curtea bisericești, unde ne-am dus toți membrii prezenți în mijlocul lor.

Președintele Turcu prin o cuvântare a deschis adunarea și a predat cuvântul preotului tânăr Ioan Tomuția din Lupești. Mulțimea adunată cu multă plăcere și atențiune au ascultat disertația însuflețitoare finută despre iubirea și alipirea de legea strămoșească, a combătut sectarii și a îndemnat poporul la rugăciuni înălțătoare la viață duhovnicească și fără prihană, la păstrarea cu scumpătate a legii strămoșești. În fine părintele locului Ioan Covașcu încă a ținut o cuvântare fiilor săi sufletești și mulțamește tuturora pentru interesul manifestat, iar pâr. președinte a declarat adunarea de încheiată.

Ne-am depărtat cu toții cu inimile liniștite, că ne-am împlinit o sfântă datorință și cu amintirea unei zile frumoase.

Vărădia, la 28 Iulie 1925,

Raportorul.

Un congres al tinerimii la Sibiu. În zilele de 10/21 August a. c. se va ținea la Sibiu un congres al tinerimii române, la care au fost invitați și reprezentanții ai școlilor române din Statele balcanice și reprezentanți de-ai acestor State.

Cântări naționale și alte diverse cântece.

În „*Biblioteca Sămănăto-ur*” No. 40 a apărut în zilele trecute un bogat volum de cântări naționale, doine, romanțe etc.

În paginile acestei cărți întâlnim textul unor cântece bătrânești cari au fost alungate pe încetul de vremile de după război din casele românești. Dintre filele modeste ale acestui volum se ridică parcă un freamăt duios al trecutului românesc, apus pentru totdeauna.

Volumul „*Cântări Naționale*” cu o estenziune de 384 pagini, cuprinzând 318 cântece, e o carte binevenită și n'avem cuvinte destul de calde pentru a o recomanda cititorilor noștri.

Se poate comanda dela *Librăria Diecezană din Arad* cu prețul de Lei 30.—

A apărut cartea de rugăciuni „Cărarea Fericirii”, de G. Mânzat, preot, cu tot felul de rugăciuni ocazionale în 364 pagini. Aprobata sub Nr. 58 1925.

Se poate comanda la librăria Anca Cluj. Prețul: Cartonată 85 lei, în pânză 140 lei, în piele lux pentru dame 280 lei.

Comandați: „Predici la Morți” de prot. I. Marga 45 lei. La comandă anticipați prețul plus 10 lei porto.

Nr. 2137/1925.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Institutul teologic ort. rom. din Arad pentru anul școlar 1925/1926 sunt a se înainta Consistorului ort. român din Arad până la 31 August a. c. instruite cu:

1. Act de botez dela oficiul parohial eliberat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniu școlar, prin care să dovedește, că are pregătirea cerută prin concluzul Nr. 84/1910 al Sinodului eparhial din Arad și anume fiind parohiile din eparhia Aradului împărțite în trei clase dela petiționari se pretinde: a. 8 clase de liceu cu bacalaureat, b. 8 clase de liceu ori cu maturitate dela școlile comerciale, c. examen de capacitate învățătorească sau 6 clase de liceu.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține vizat de protopresbiterul concernent.

4. Atestat medical despre starea sanitară.

5. Dacă petiționarul dela absolvirea școlilor s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut alta ocupațiune, atunci prin atestat dela autoritatea unde a servit are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima frecvenție școlară până în timpul de față.

6. Dacă petiționarul este absolvent de școli normale și ca atare este obligat a servi în învățământ, este dator a produce un certificat dela forurile competente (minister ori revizorat), în care i-se dă voie a urma cursurile de teologie ca student regulat. *Curs particular nu se admite.*

7. Certificat dela preotul locului, că știe ori nu citi și scrie cu litere cirile și că are aptitudine pentru cântare.

8. Certificat despre situația militară a petiționarului dacă este înrolat.

9. Obligațiunea din partea părinților ori a tutorului, că va plăti regulat cheltuelile de întreținere obligatoare în Seminar, în cursul anilor de studiu.

Să se observe, că Ministerul Cultelor și

Artelor a încuviințat pentru anul școlar 1925-26 pentru tinerii din dieceza Aradului 45 burse a 15 lei pe zi.

10. Cei ce reflectează la bursă, să alătore și atestat de paupertate respectiv despre starea materială a părinților.

11. Intreținerea în seminarul teologic este obligatorie pentru toți elevii primiți în teologie.

12. Condițiunile de întreținere în Seminar sunt: Lei 8000, adică opt mii lei anual, plătit în 3 rate anticipative la cassa consistorială și anume: Lei 3000, la înscriere, Lei 2500 la 1 Ianuarie 1926 și rata ultimă la 1 Aprilie 1926.

Consistorul își rezervă dreptul a urca aceste taxe în cursul anului în proporția scumpetei.

La intrare în seminar, elevii vor aduce cu sine: 6 cămăși, 6 părechi de subpantaloni, 3 cămeși de noapte, 6 părechi de ciorapi ori obiele, haine de pat (saltea, cearsafuri, plapomă, perină, și o cuvertură de pat), 3 ștergare, 3 servete, păhar, cuțit, furculiță, lingură, o ceașcă, 3 farfurii, piepten, săpun, perie de dinți, de haine, de ghete, ace, ață, și îmbrăcăminte necesară.

13. Petițiunile sunt a se timbra legal și a se scrie cu mâna proprie.

14. Petiționarii să indice domiciliul și posta ultimă scrise corect și ligibil.

Arad, din șed. consistorială a sen. bis. ținută la 16 Iulie 1925.

Dr. Grigorie Gh. Comșa,
Episcop.

Aviz școlar.

Părinții, cari doresc ca fiii lor să îmbrățișeze cariera învățătorească și să fie primiți în Școala normală ortodox-română din Arad, care cu începerea anului școlar 1925/26 va avea 7 clase să-și înainteze cererile, timbrate în regulă și instruite cu documentele necesare, până în 31 August a. c., Direcțiunii școlii normale ort. române din Arad.

În clasa I. se primesc băleți, cari au terminat 4 clase primare și nu au trecut de 14 ani.

În clasa II. sunt admiși absolvenții de clasa I. normală, de liceu ori școală medie.

La cerere se vor adnexa următoarele acte:

1. Act de botez. 2. Act de naștere dela oficiul stării civile. 3. Act de vaccină sau dovadă că a zăcut de vărsat. 4. Certificat de absolvire a 4 clase primare. 5. O declarație subscrisă de părinți ori tutori, prin care se obligă a achita anticipative și regulat taxele de întreținere în internat, dacă elevul este intern-solvent.

Cei ce reflectează la bursă ori semi bursă vor adnexa la cerere și următoarele documente:

a) Un certificat al percepătorului fiscal respectiv, prin care să se arate amănunțit dările, ce-le plătește

reprezentantul legal al aspiranților către stat, județ sau comună. Acest certificat va fi vizat de administrația financiară respectivă.

b) Un certificat al primăriei locale, prin care să se arate amănunțit numărul copiilor și vârsta fiecăruia, cum și averea, pe care o posedă reprezentantul legal al copilului.

Cererile de înscriere la concurs vor fi semnate totdeauna de către reprezentanții legali ai candidaților (tată, mamă sau tutor), cu arătarea profesiei și locuinței subscrisorului.

Cererile netimbrate ori defectuos instruite se vor retrimite neresolvite. Elevii înscriși la concurs se vor prezenta la *examenul de admitere*, care se va ține în zilele de 9—12 Septembrie. Candidații vor fi supuși întâi la examinarea medicală, precum și la cercetarea aptitudinii muzicale. Cei admiși la cercetarea medicală și cea muzicală vor fi supuși la probe scrise și orale.

Probele scrise vor fi:

1. Din limba română: o pagină dictată, care se va alege din cartea de citire curs primar.

2. Din aritmetică: un exercițiu ușor cu numeri întregi sau zecimale.

Probele orale vor fi:

a) Întrebări asupra limbii române, citire cu voace tare și analiza.

b) Aritmetica (și geometria): exerciții și teme ușoare.

c) Istoria și geografia țării.

Întrebările se vor face după programa analitică a școlii primare.

Absolvenții clasei I. normale, de liceu ori școală medic vor fi admiși de a dreptul în cl. II. a școlii noastre.

Ce privește acordarea bursei se va distribui în cl. I. câte 15 burse și 15 semi burse.

Elevul primit ca bursier la intrarea sa în școală, respectiv înscriere și înmatriculare va prezenta direcțiunii școlii un *angajament*, prin care se obligă, că la terminarea cursurilor să servească în învățământul public primar cel puțin 10 ani și prin care să declare, că la caz de neurmare va despăgubi statul de toate cheltuielile făcute cu dânsul în cursul studiului. Acest angajament va purta semnătura părintelui sau tutorului și va fi legalizat de primăria comunei respective.

Condițiile de întreținere în internat se vor stabili ulterior prin Ven. Consistor eparhial:

La intrare în internat elevii vor aduce cu sine *vestimintele și rufăria necesară* și anume: 1. 2 rânduri de vestimente. 2. 2 părechi de ghete. 3. 4 cămăși de zi. 4. 2 cămăși de noapte. 5. 4 subpantaloni (izmene). 6. 3 ștergere. 7. 6 batiste. 8. 4 părechi de ciorapi. 9. 2 fețe de pat. 10. 1 plapomă cu 2 învălitoare. 11. 1 saltea (sac de paie). 12. 1 învălitoare de pat. 13. perină cu 2 fețe. 14. perie de dinți, un pieptene și perii de ghete. 15. Tacămurile necesare: 2 farfurii, lingură, cuțit, furculiță, și ceașcă.

Afară de aceste fiecare elev e obligat a aduce cu sine și o violină. Pe albituri se va coase numele elevului. Fără hainele și rufăria prescrisă nici un elev nu se primește în internat.

Taxele de înscriere fac: 120 Lei la an, care se plătește în întregime la înscrieri.

Manualele, ce se vor folosi în anul școlar 1925/26 se află la *Librăria Diecezană*, (Str. Eminescu).

Examenle de corigență cu elevii din clasele: I—VIII ale anului școlar 1924/25 se vor ține în zilele de 2—3 Sept., la oarele 8—12 și 3—5.

Înscrierile în clasele II—VII se vor face în 4—7 Sept., la oarele 8—12 și 3—5.

Cursurile claselor II—VII încep în 9 Sept.

Diracțiunea.

CONCURSE.

În temeiul ordinului Veneratului Consistor Nr. 2295/1925 pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa primă **Vârșandul-vechiu**, devenită vacantă prin decedarea parohului Ioan G. Petrișor, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Sesiunea parohială în estensiunea ei de azi cu dreptul de pășunat. 2. Birul în natură și adecă 7½ litri grâu dela cei ce au numai casă, 15 litri grâu dela cei ce au casă și până la 8 jug. pământ, și 30 litri grâu dela cei ce au casă și mai mult ca 8 jug. pământ. 3. Ștolele legale. 4. Intravilanele parohiale folosite de preot. 5. Întregirea dotației preoțești dela stat.

Alesul este obligat a predica regulat, a catéchiza școlarii români ortodoksi din comună fără altă remunerație, și a suporta toate dările după beneficiul său preoțesc.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt datorii ca recursele adresate comitetului parohial din Vârșandul-vechiu, ajustate cu testimoniu de calificare pentru parohii de clasa primă, cu testimoniu de maturitate, eventual cu atestat despre serviciul prestat să-l înainteze oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria în termenul concursual în care timp pelângă respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33 din regulamentul pentru parohii și pelângă încunoștințarea prealabilă a protopopului tractual vor avea a se prezenta în sfânta biserică din Vârșandul-vechiu spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, iar întrucât ar fi din altă dieceză să dovedească, că au consenzul Prea Sfințitului Episcop diecezan.

Dat în ședința comitetului parohial ort. rom. din Vârșandul-vechiu, ținută la 5 Iulie 1925.

Zenobie Brădean, m. p.
adm. par. preș. com. par

Petru Muntean, m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu: Mihail Lucața, m. p. protopopesc rom. ort.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă veteranul paroh Ioan Stefea din parohia ort. rom. de cl. III. din Steia, județul Huneadoarel, protopresbiteratul Hălmeagiu în urma încuviințării Ven. Consistor diec. din Arad cu Nr. 2294/1925 se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicarea acestuia în foaia of. „Biserica și Școala”.

Venitele încopciate cu acest post sunt:

1. Jumătate din toate venitele parohiei și adecă din a) Birul parohial, care face 49 măsuri parte grâu

parte cucuruz sfărmat câte o măsură 24 litri dela fiecare număr de casă.

b) lumătate din Stolele legale, conform coalei de fasiune B.

2. Eventualul ajutor dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

3. Nefiind casa parohială, alesul va avea însuși să se îngrijească pe spesele sale de locuință.

4. Dările publice pe $\frac{1}{2}$ le va solvi alesul.

Alesul va avea să îndeplinească independent de paroh toate funcțiunile pastorale, să conducă agendele scripturistice a oficiului parohial să predice în biserică și se catehizeze elevii dela școala primară de stat ce se va înființa.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți ca recursurile lor adresate comitetului parohial ort. rom. din Steia, ajustate cu documentele prescise, cu atestate de serviciu pe teren bisericesc ori școlar, să le înainteze P. T. Oficiu protopresb. ort. rom. în Hălmagiu la termenul de sus. Totodată sunt poftiți ca cu prealabila încuviințare a protopresbiterului să se prezenteze în vreo Duminică ori sărbătoare în sf. biserică ort. rom. din Steia, să se facă cunoscut poporului predicând, cântând și eventual slujind sfânta liturghie.

Dat din ședința comitetului paroh. ort. rom. din Steia, ținută la 8 Iulie 1925.

Ioan Stefea, preș. com. p. Ioan Bulz, not. com. p.

În conțelegere cu: Cornel Lazăr, protopresbiterul tract. Hălmagiu.

—□— 3—3

Pentru deplinirea parohiei vacantă din **Talpoș**, se escrie *din nou* concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele venite:

1. Usufructul sesiei parohiale, cu dreptul de pășune.

2. Casa parohială cu intravilan întreg și cu supra edificat.

3. Stolele legale.

4. Întregirea salariului dela stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Parohia este de cl. I., dar se admit și recurenți de cl. II-a.

Alesul va avea să solvească dările publice după beneficiul său, fiind îndatorat a catechisa elevii ort. rom. dela școlile primare, fără nici o renumerațiune din partea parohiei.

Reflectanții își vor înainta recursurile, ajustate cu documentele necesare, adresate comitetului parohial din Talpoș, la Oficiul ppesc ort. rom. în Ineu (jud. Arad) și se vor prezenta în cutare Duminică în sf. biserică, pe lângă observarea strictă a dispozițiilor. Regulamentului pentru parohii, — spre ași arăta desteritatea în oratorie și tipic, precum și în cele rituale.

Reflectanții din alte dieceze, deodată cu cererea de a li-se da voie, de a se prezenta în parohie, vor trebui se prezinte și permisiunea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, că au voie să recurgă la această parohie.

Din ședința ținută în Talpoș, la 21 Iunie 1925

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Ioan Georgia m. p. protopb.

3—3

Licitațiune minuendă.

Pentru darea în întreprindere a reconstruirii turnului și altor reparațiuni necesare la biserica ort. rom. din Secusigiu în baza devizului de spese aprobat de Veneratul Consistor ort. rom. din Arad sub Nr. 2490-1925, se va ține concurs de licitație cu oferte închise la 16 August a. c. orele 3 d. m. în școala de lângă sfta biserică.

Condițiunile sunt:

1. Prețul lucrărilor sunt stabilite în suma 297.185 lei.

2. Planul -- devizul de spese și celelalte condiții se pot vedea la oficiul parohial.

3. Licitanții vor depune vadiul de 5% la epitropia parohială nainte de licitație.

4. Licitanții nu pot pretinde nici un fel de spese dela comuna bisericească pentru participare la licitație.

5. Spesele plauului și a devizei va cădea în sarcina întreprinzătorului care va prelua lucrul.

6. Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrările acelu întreprinzător, în care va avea mai mare încredere.

Secusigiu, la 4 August 1925.

Livius Rațiu,
cond. of. par, paroh ort. rom.

Licitațiune minuendă.

Pentru repararea edificiului bisericesc ort. rom. din Șimand, jud. Arad se va ținea licitație minuendă Duminică în 16 August a. c. d. m. la 2 oare, la casa bisericii pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul strigării 280 000 lei.

2. Devizul de spese și celelalte condițiuni se pot vedea la oficiul parohial din loc.

3. Licitanții vor înainta oferte închise și vor depune vadiu 5% din prețul strigării la mâinile epitropului nainte de licitație.

4. Licitanții nu pot prefinde nici un fel de spese pentru participare la licitație și numai aceia pot licita, cari au diplomă recunoscută de autorități.

5. După terminarea licitației se va încheia contract parohial, iar lucrările se vor începe numai după aprobarea acelu contract de cătră Ven. Conzistor.

Șimand, la 2 August 1925.

Comitetul parohial.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onoatului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colacionări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.